

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

Кафедра СГП

Соціологія
навчально-методичний посібник

Красноармійськ - 2010

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

Кафедра СГП

Соціологія

навчально-методичний посібник

Красноармійськ - 2010

УДК – 316

ББК С5

Ш 62

Соціологія. Навчально-методичний посібник / Укладач Шинкаренко І.В.
– Красноармійськ: Красноармійський індустріальний інститут
Державного вищого навчального закладу «Донецький національний
технічний університет», 2010 – 31с.

Навчально-методичний посібник містить методичні матеріали щодо організації самостійної роботи студентів денного і заочного відділення з навчальної дисципліни «Соціологія».

Укладач: Шинкаренко Ірина Валентинівна, старший викладач кафедри СГП

Рецензент: Дяченко Наталія Іванівна, к.і.н., доцент кафедри СГП

Навчально-методичний посібник
розглянуто на засіданні кафедри СГП
Протокол № 4 від 20.01.2010

Навчально-методичний посібник
затверджено на засіданні навчально-
видавничої ради ДонНТУ
Протокол № 2 від 22.04.2010

© Шинкаренко І.В., КП ДонНТУ, 2010

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	6
2. Навчально-тематичний план вивчення дисципліни «Соціологія»..	8
3. Тематика лекційних занять.....	10
4. Плани семінарських занять.....	12
5. Тематика індивідуальних завдань (для студентів денного відділення).....	16
6. Методичні рекомендації щодо організації соціологічного опитування і обробки його результатів.....	20
7. Примірний перелік тем для організації соціологічного опитування.....	22
8. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт для студентів заочного відділення.....	22
9. Тематика контрольних робіт (рефератів) для студентів заочного відділення.....	23
10. Залікові питання.....	24
11. Питання для іспиту.....	25
12. Питання для модульного контролю.....	26
13. Критерії оцінювання робіт студентів.....	27
14. Глосарій.....	28
15. Список рекомендованої літератури.....	30

1. Пояснювальна записка

Соціологія по праву посідає поважне місце серед інших суспільствознавчих наук. Вона, як і будь-яка наукова дисципліна, виступає в двох ролях.

Перша роль полягає в тому, що соціологія має своє наукове поле для дослідження, властиве лише їй, як науці про людину і про суспільство. Соціологія вивчає закономірності функціонування і розвитку складного і різноманітного соціального світу, а саме в колі її зору опинилися людські суспільства та їх типологія, соціальні спільноти, явища і процеси, їх зв'язки та взаємовідносини, а також (і це найголовніше) - людина як соціальна істота і як особистість.

Друга роль соціології вбачається в тому, що вона озброює всю гуманітарну наукову сферу сукупністю методів, принципів, прийомів пізнання і аналізу суспільного життя. Поступальний розвиток соціології продовжується, а необхідний інструментарій для соціальних досліджень оновлюється і удосконалюється.

Інтерес суспільства до соціологічного знання, попит на соціологічні дослідження сьогодні надзвичайний. Багато в чому цьому сприяють соціологічні теорії середнього рівня. Саме вони аналізують і узагальнюють соціальні факти на рівні окремих сфер суспільного життя, накопичують соціальну інформацію, що позитивно впливає на загальносоціологічні теорії та дає змогу прогнозувати динаміку розвитку суспільства.

На жаль, соціологія переживає сьогодні не найкращі часи. Репутація науки соціології у суспільстві та ставлення до неї широких кіл населення неоднозначне. Суспільному визнанню соціології як науки заважає майже повне отождолення її з соціологічними опитуваннями та розкол соціологічної спільноти на частини, що обслуговують різні політичні сили. Проте український соціолог світового рівня Наталія Паніна застерігала: соціолога в першу чергу повинне цікавити здоров'я суспільства, а не взаємовідносини з владою. На її думку, соціологія покликана проводити об'єктивну соціальну діагностику українського суспільства, що допоможе розвернути вектор його розвитку в бік реальних демократичних змін.

Головна мета навчального курсу «Соціологія» - розкрити закономірності соціальної дійсності, сприяти формуванню гуманістичних цінностей та соціальних установок, норм та принципів життя як умов успішної професійної адаптації в суспільстві.

Завданням курсу є формування вмін та навичок раціонального мислення.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» студент повинен:

Мати чітке уявлення про:

- Значення і роль соціологічного знання в соціально-економічному розвитку суспільства;

- Побудову і закономірності розвитку суспільства в світі і в Україні;
- Взаємовідносини соціології з іншими науками про людину і суспільство;

Знати:

- Особливості соціології як науки, особливості функціонування соціологічного знання у суспільстві;
- Історичні умови формування соціологічної думки;
- Основні школи і напрямки розвитку соціологічного знання;
- Взаємовідносини соціології з іншими науками про людину і суспільство;
- Структуру системи соціологічного знання;
- Соціальну структуру суспільства;
- Проблеми соціальних інститутів;
- Особливості галузевих соціологічних досліджень;
- Сутність соціології особистості.

Вміти:

- Аналізувати суспільне життя з точки зору соціології;
- Складати програму соціологічного дослідження;
- Організувати виконання програми соціологічного дослідження;
- Проводити обробку та аналіз емпіричного матеріалу, складати звіт про проведення соціологічного дослідження;
- Використовувати прикладну спрямованість сучасних соціологічних досліджень у сферах управління, економіки, освіти, сім'ї та інших.

Робоча програма дисципліни «Соціологія» розроблена у відповідності до навчального плану підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, передбаченого освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра.

Зміст програми охоплює предмет, систему і метод соціології.

**2. Навчально-тематичний план
вивчення дисципліни «Соціологія»**

Розклад навчальних годин з соціології (ЕПР, ЕГВ,)

Види початкових занять	Всього		Семестри		
	Годин	кредитів	1-й		
Загальний обсяг дисципліни	108	3	108		
1. Аудиторні заняття	48		48		
З них:	32		32		
1.1. Лекції					
1.2. лабораторні заняття					
1.3. Практичні заняття	16		16		
1.4. Семінарські заняття					
2. Самостійна робота	42		42		
З них:					
2.1. Опрацювання лекційного матеріалу	22		22		
2.2. Підготовка до лабораторних робіт					
2.3. Підготовка до практичних занять					
2.4. Підготовка до семінарів					
2.5. СРС у модульні тижні (підготовка до модульного контролю та його виконання)	18		18		
2.6. Підготовка до заліків, які проводяться під час занять					
2.7. Виконання курсового проекту					
2.8. Виконання курсової роботи					
2.9. Виконання індивідуальних домашніх завдань	10		10		

2.10. Самостійне опрацювання розділів індивідуальної програми, які не виносяться на модульний контроль та екзамен	10		10		
---	----	--	----	--	--

Розклад навчальних годин з соціології(РКК, ОПГ, МП)

Види початкових занять	Всього		Семестри		
	Годин	кредитів	5-й		
Загальний обсяг дисципліни	54	1,5	54		
1. Аудиторні заняття	32		32		
З них:	32		32		
1.1. Лекції					
1.2. Лабораторні заняття					
1.3. Практичні заняття					
1.4. Семінарські заняття					
2. Самостійна робота	22		22		
З них:					
2.1. Опрацювання лекційного матеріалу	8		8		
2.2. Підготовка до лабораторних робіт					
2.3. Підготовка до практичних занять					
2.4. Підготовка до семінарів					
2.5. СРС у модульні тижні (підготовка до модульного контролю та його виконання)					
2.6. Підготовка до заліків, які проводяться під час занять					
2.7. Виконання курсового проекту					
2.8. Виконання курсової роботи					

2.9. Виконання індивідуальних домашніх завдань	9		9		
2.10. Самостійне опрацювання розділів індивідуальної програми, які не виносяться на модульний контроль та екзамен	5		5		

3. Тематика лекційних занять

Тема 1. Соціологія як наука, її предмет і функції (3 год.)

Місце та взаємозв'язок соціології з іншими суспільними науками. Соціологія – система знань, єдність теорії особистості та спільноти, теорій про суспільство та суспільні відносини. Функції соціології як науки. Значення соціології як науки для розв'язання проблем наукового управління суспільством.

Тема 2. Методологічні основи соціологічного аналізу (2 год.)

Методологічні основи соціології як науки. Загальні та конкретно-наукові методи соціального пізнання. Основні принципи у соціологічному знанні: об'єктивності, історизму, системності, комплексності. Порівняльно-історичний, структурно-системний, соціально-типологічний та соціально-генетичний методи в соціології.

Тема 3. Виникнення і становлення соціології як науки (2 год.)

Теоретичні, наукові, соціокультурні передумови виникнення соціології як науки. Етапи становлення соціологічного наукового знання. Позитивізм. Теорія функціоналізму. Внесок в соціологічну науку О. Конта, Г. Спенсера, К. Маркса та ін. Соціологічні проблеми в психоаналізі З. Фрейда.

Тема 4. Основні напрямки соціологічного знання (3 год.)

Специфіка об'єкта і предмета соціології. Соціологічні закони і категорії. Структура соціальних законів.

Структур соціологічної науки. Макро та мікросоціологія. Теорії середнього рівня.

Тема 5. Вітчизняна соціологічна думка (2 год.)

Історія становлення та розвитку соціології в Україні. Внесок у розвиток соціальної теорії Г. Сковороди. Соціальні проблеми у творчості Т. Шевченка.

Розвиток суспільно-політичної думки у XIX ст. М. Драгоманов, М. Костомаров, О. Потебня, М. Ковалевський т ін.

Тема 6. Методологія і методика організації соціологічного дослідження (2 год.)

Сутність соціологічного дослідження та його різновиди. Поняття та етапи його організації. Формування гіпотез. Стратегічний план дослідження. Опитування, анкетування, інтерв'ю, вибірка, спостереження. Обробка і реєстрація результатів дослідження. Аналіз збору документів як метод соціологічного дослідження.

Тема 7. Суспільство як об'єкт соціологічного дослідження (2 год.)

Суспільство як соціальна система. Типи суспільств. Соціальні закони та соціальні відносини. Соціальна діяльність і соціальна дія. Соціальні зв'язки та соціальна взаємодія.

Соціальна спільнота і соціальна група. Поняття соціального інституту. Механізм функціонування соціальних інститутів.

Тема 8. Соціальна структура суспільства і теорія соціальної стратифікації (2 год.)

Поняття соціальної структури суспільства. Види соціальних груп і її характеристика. Українське суспільство та проблеми соціоструктурних змін. Соціальна нерівність та соціальна стратифікація. Соціальні групи як страти. Типи соціальної стратифікації. Соціальний прошарок та соціальний клас. Соціальне розшарування.

Соціальні процеси.

Тема 9. Соціальна мобільність та її види (2 год.)

Поняття соціальної мобільності та її види. П. Сорокін про соціальну мобільність і соціальну стратифікацію. Рівні соціальної мобільності.

Середній клас та дискусія про нього. «Маргінальність». Соціальна структура сучасного українського суспільства.

Тема 10. Соціологія особистості (2 год.)

Поняття «особистість» в соціології. Основні ознаки особистості. Потреби, інтереси, цінності, особисті та суспільні інтереси і співвідношення між ними.

Соціальний статус і соціальна роль.

Поняття соціалізації. Соціалізація особистості, її етапи.

Тема 11. Соціологія етновідносин (2 год.)

Поняття етносоціології. Л. Гумільов. Етнос, народність, нація, народ.

Етнічні процеси в історії. Генеза етносу. Асиміляція. дисиміляція, міграція. Етнічні конфлікти та їх особливості.

Етнічний розвиток українських земель.

Тема 12. Українське суспільство через призму гендерної проблеми (2 г.)

Гендер як суспільна проблема. Історія гендерного питання в світі.

Гендерні конфлікти і їх подолання.

Гендерні стереотипи сучасного суспільства.

Сучасний ринок праці і гендерний аспект.

Тема 13. Соціологія праці і управління (2 год.)

Предмет і об'єкт соціології праці. Основні категорії соціології праці. Формування соціологічних ідей про працю.

Праця як вид соціальної діяльності. Характер і зміст праці. Соціальні функції праці. Мотивація трудової діяльності. Трудова поведінка. Трудовий колектив.

Соціологія управлінської діяльності. Соціальне прогнозування і проектування.

Тема 14. Соціологія економіки (2 год.)

Становлення економічної соціології як наукового напрямку. Поняття «економічної діяльності». Інтерес як мотивація діяльності людини. Основні характеристики економічного інтересу. Сутність соціальної поведінки людини у сфері економічної діяльності. Типи економічної поведінки. Соціальні механізми регуляції трудової поведінки. Соціальний контроль та його місце у трудових відносинах.

Тема 15. Соціальні конфлікти: генеза та механізм вирішення (2 год.)

Історичні та методологічні основи соціології конфлікту. Виникнення та основні етапи розвитку соціального конфлікту. Типологія і класифікація конфліктів, методи їх вирішення і попередження. Профілактика соціальних конфліктів. Медіація.

4. Плани семінарських занять

Тема №1

Соціологія як самостійна наукова галузь

1. Передумови виникнення соціології.
2. Основні етапи становлення і розвитку соціології.
3. Предмет та об'єкт соціології.

4. Соціологічні закони і категорії.
5. Структура соціологічного знання.

Література

1. Соціологія. Конспект лекцій. / Отв. Редактор Н.П.Рагозин. – Донецьк, ДонНТУ, 2007 - с. 5 – 23, с. 25 – 54
2. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К., Каравела, 2006 – с. 9-64
3. Социология: наука об обществе / Под общей редакцией проф.. В.П.Андрущенко, проф.. Н.И.Горлача. – Х., 1996 – с. 9 – 62
4. Соціологія. / За ред. В.Г.Городяненка. – К., 1999 – с. 5 – 80

Тема 2

Соціологічна думка України

1. Структура суспільства часів Київської Русі.
2. Проблеми соціального життя українського суспільства в полемічній літературі XIV - XVII ст. (І Вишеньський, П.Могила, Ф Прокопович та ін.)
3. Внесок Г.Сковороди у розвиток соціологічної думки.
4. Політична соціологія М.Драгоманова. Соціологічна думка Початку ХХ ст. (І. Франко, М.Драгоманов, М.Ковалевський).
5. Розвиток соціологічної думки в Україні у ХХ столітті (М. Грушевський, В. Липинський, М.Шаповал).

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006 - 312 с., с. 20-28
2. Социология: конспект лекций. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецьк, ДонНТУ, 2007, с. 64 -70
3. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 177 – 198
4. Социология: наука об обществе: Учеб. Пособ./Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – Х.: Рубикон, 1996. -687 с. С.149 - 197

Тема 3

Методика і техніка соціологічних досліджень

1. Поняття соціологічного дослідження та його види.
2. Програма соціологічного дослідження та її компоненти.
3. Методи добору та опрацювання інформації.

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006- 312 с., с. 65 - 89

2. Социология: конспект лекций. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецк, ДонНТУ, 2007, с. 254 -289
3. Додонов Р.О., Додонова В.І. Соціологія: Навчальний посібник для курсантів і студентів вищих закладів МВС України. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС при ДонНУ, 2005. – 224 с., с. 93 -108
4. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.55 – 125
5. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 558 - 575

Тема 4.

Суспільство як соціальна система

1. Суспільство, типи та характерні ознаки.
2. Соціальні спільноти та статусно-рольові складники суспільства.
3. Соціальні інститути та їх функції.
4. Соціальні процеси.
5. Теорія соціальної стратифікації.

Література.

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006- 312 с., с. 163-182
2. Додонов Р.О., Додонова В.І. Соціологія: Навчальний посібник для курсантів і студентів вищих закладів МВС України. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС при ДонНУ, 2005. – 224 с., с. 131 -148
3. Социология: конспект лекций. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецк, ДонНТУ, 2007, с. 71-148
4. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 215 - 235

Тема 5

Етносоціальні процеси в сучасному суспільстві

1. Поняття і види етнічних спільнот, їх характеристика
2. Етносоціологія як галузь соціологічного знання.
3. Особливості етнонаціональних відносин в сучасному світі.
4. Українське суспільство через призму етносоціології.

Література

1. Социология: конспект лекций. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецк, ДонНТУ, 2007, с. 235-245
2. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 323 – 342
3. Социология: наука об обществе: Учеб. Пособ./Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – Х.: Рубикон, 1996. -687 с. С.431 - 449

Тема 6

Соціологія сім'ї

1. Характеристика сім'ї як соціального інституту.
2. Соціальні функції сім'ї та їх класифікація.
3. Соціалізація особистості в сім'ї.
4. Гендерні стереотипи та проблеми їх подолання в українському суспільстві.

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006- 312 с., с. 274 - 288
2. Социология: конспект лекций. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецк, ДонНТУ, 2007, с. 221-234; 183-190
3. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.302 -320
4. Социология: наука об обществе: Учеб. Пособ./Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – Х.: Рубикон, 1996. -687 с. С.450 - 490

Тема 7

Соціологія праці і управління

1. Об'єкт, предмет, категорії та функції соціології праці.
2. Види та соціальні функції праці.
3. Характеристика соціально-трудоових відносин. Мотивація трудових відносин та виробнича адаптація.
4. Безробіття як соціальне явище.
5. Соціологія управління. Соціальне прогнозування та соціальне проектування.

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006- 312 с., с. 289 - 307

2. Соціологія: конспект лекцій. Учебное пособие для студентов всех специальностей и форм обучения. / Отв. ред. Н.П. Рагозин. – Донецк, ДонНТУ, 2007, с. 246-253
3. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 430-445
4. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.189 - 214

Тема 8

Наука і освіта як соціальне явище

1. Характеристика науки і освіти як соціальних інститутів.
2. Функції науки і освіти в суспільстві.
3. Тенденції і проблеми модернізації сучасної науки і освіти.

Література

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006- 312 с., с. 238-254
2. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с., С. 480-500; 513-526
3. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.215 – 263
4. Соціологія: наука об обществе: Учеб. Пособ./Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – Х.: Рубикон, 1996. -687 с. С.541 - 558; 577 - 596

5. Тематика індивідуальних завдань з соціології для студентів денного відділення

1. Передумови виникнення соціології як науки.
2. Основні школи та концептуальні напрями сучасної соціології.
3. Предмет і об'єкт соціології.
4. Характеристика функцій соціології.
5. Структура соціологічного знання.
6. Засновники соціології та їх внесок в науку.
7. Соціологічне дослідження: сутність і типологія.
8. Характеристика методів збирання і аналізу соціологічної інформації.
9. Програма соціологічного дослідження.

10. Розвиток української соціології.
11. Характеристика основних етапів розвитку соціологічної науки.
12. Основні етапи становлення і розвитку соціології як науки.
13. Характеристика соціологічних поглядів М.Вебера і Т.Парсонса.
14. Людина і особистість з точки зору соціологічної науки.
15. Особистість в соціології. Соціалізація особистості.
16. Характеристика соціального процесу та його різновидів.
17. Соціологічна структура особистості як наукова проблема.
18. Соціалізація особистості. Характеристика основних етапів.
19. Характеристика соціалізації як соціологічного процесу.
20. Соціологія молоді.
21. Поняття «суспільство» в соціології. Ознаки суспільства.
22. Суспільство як система.
23. Типологія суспільств.
24. Соціальна взаємодія як соціологічна категорія.
25. Характеристика поняття та особливості соціальних відносин.
26. Соціальні норми та їх види.
27. Характеристика соціальної мобільності як процесу.
28. Характеристика соціальної структури суспільства.
29. Соціальна структура сучасного українського суспільства.
30. Характеристика соціальних інститутів.
31. Мала група в соціології та її різновиди.
32. Сім'я як соціальний інститут.
33. Поняття соціальної спільноти і соціальної групи.
34. Функції і значення соціального контролю.
35. Сучасний стан української сім'ї та тенденції її розвитку.
36. Етапи становлення та шляхи розвитку соціології управління.
37. Технологія та механізм здійснення процесу управління.
- 38.** Місце і роль соціології економіки у розвитку соціологічних теорій середнього рівня.
39. Соціологія економіки.
40. Соціологія освіти.
41. Сучасні теорії розвитку суспільства. Концепції модернізації і глобалізації.
42. Проблеми і форми прояву девіантності в суспільстві.
43. Ознаки і функції соціального конфлікту.
44. Управління соціальними конфліктами.
45. Класики соціології про характер і рушійні сили розвитку суспільства.
46. Соціологія політики.
47. Функції соціології.
48. Соціологія культури.

49. Характеристика соціальних процесів. століття).
50. Розвиток соціологічної думки в Україні (XX – XXI століття).
51. Зміст соціальної стратифікації, сутність її видів і основних стратифікаційних моделей сучасного суспільства.
52. Зародження і розвиток соціологічної думки в Україні (до XX ст.)
53. Соціальна мобільність та її роль у динаміці соціальної структури сучасного суспільства.
54. Характеристика основних категорій соціології праці.
55. Структура системи соціологічного знання.
56. Характеристика об'єкта і предмета соціології.
57. Характеристика законів і категорій соціології.
58. Види соціальних норм та їх функції.
59. Організація соціологічного дослідження за запропонованими темами.
60. Форми руху матерії, їх класифікація та значення соціальної форми руху.
61. Генеза соціологічного знання.
62. Соціальні погляди античності та середніх віків.
63. Соціальні погляди Нового часу.
64. Утопічні вчення як джерело соціальної науки.
65. Інституціоналізація соціології в XIX столітті.
66. Огюст Конт та його проект науки-соціології.
67. Вчення Карда Маркса про класи як сутність «соціального».
68. Соціологія Пітирима Сорокіна.
69. Специфіка російської соціології.
70. Принцип соціологізму Е. Дюркгейма.
71. Структурний функціоналізм Т. Парсонса та його критика.
72. Гендерні стереотипи сучасного суспільства.
73. Етапи і види соціологічних досліджень.
74. Елементи робочого плану соціологічних досліджень.
75. Характеристика методів збору соціологічної інформації, їх переваги та недоліки.
76. Розмаїття підходів до визначення класів.
77. Поняття і ознаки соціальної групи.
78. Соціальна структура суспільства. Різниця між радянською і західною моделлю соціальної структури.
79. Соціальна структура сучасного українського суспільства та прогноз її розвитку.
80. Характеристика підходів до особистості в західній соціології.
81. Основні категорії соціології особистості.
82. Агенти, фактори та етапи соціалізації.
83. Девіація особистості та аномія суспільства.

84. Характеристика теорій девіації.
85. Соціальний контроль та його види.
86. Типологія суспільств.
87. Соціальна діагностика девіантної поведінки.
88. Маргінальність і злочинність.
89. Особистість злочинності і мотиви злочинів.
90. Управління конфліктними ситуаціями.
91. Право як соціальний інститут.
92. Упровадження гендерної рівності в Україні.
93. Етносоціальні процеси в сучасному світі.
94. Характеристика етносоціальних спільностей.
95. Малі соціальні групи: поняття, структура, динаміка.
96. Теорія стратифікації в історії соціології.
97. Методи добору та опрацювання інформації в соціологічному дослідженні.
98. Поняття, структура та типологія особистості.
99. Структура соціологічної науки, методи соціології, закони і категорії.
100. Організація соціологічного дослідження за запропонованою темою.

**Методичні вимоги
до виконання індивідуальних завдань з соціології
для студентів денного відділення**

1. Варіант завдання видається викладачем індивідуально кожному студенту.
2. Робота виконується українською мовою.
3. Студент самостійно складає план роботи, в якому в обов'язковому порядку повинні бути вступ, 1-4 (приблизно) пунктів, в яких розкривається тема, висновки, список літератури.
У вступі розкриваються актуальність теми, мета і завдання роботи.
4. Список літератури містить не менше п'яти використаних джерел, розміщених у алфавітному порядку і пронумерованих із зазначенням усіх вихідних даних джерел. Зразок дивись наприкінці даного навчально-методичного посібника.
5. Об'єм роботи – шкільний зошит (рукописний варіант) або 10-12 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, №14, міжрядковий інтервал 1,5, вирівнювання за шириною листа; поля: зліва – 3 см, усі інші – 1 см).
6. Сторінки нумеруються.

7. Робота надається викладачу особисто за 10 днів до початку екзаменаційної сесії.

Зразок оформлення титульної сторінки

<p>Міністерство освіти і науки України Красноармійський індустріальний інститут державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет»</p> <p>Кафедра СГП</p> <p>Індивідуальна робота з дисципліни „соціологія” на тему: «.....»</p> <p>Виконав студент (студентка) групи П. І. Б. Перевірила: Шинкаренко І.В., ст. викладач кафедри СГП</p> <p>Красноармійськ – 2010</p>
--

6. Методичні рекомендації щодо організації соціологічного дослідження і обробки його результатів

До організації соціологічного дослідження залучаються кращі студенти, що засвоїли навчальний теоретичний матеріал і характеризуються високим рівнем організації праці і комунікабельністю.

Студент повинен навчитися працювати у невеликій групі і зрозуміти, що від виконання ним його функцій у групі залежить кінцевий результат загальної справи. В майбутньому житті у трудовому колективі від вашої співпраці буде залежати заробітна плата, яку кожен отримає за виконання поставленого завдання.

Тема соціологічного дослідження обирається з списку наведених нижче за узгодженням з викладачем.

Суть завдання полягає в обґрунтуванні соціологічного дослідження. Для цього складається Програма соціологічного дослідження.

Соціологічне дослідження – це складний комплекс програмно упорядкованих, методичних, організаційних та технічних засобів, спрямованих на досягнення дослідницьких цілей і завдань.

В організації соціологічного дослідження виділяють чотири етапи:

1. Підготовка – обдумування цілей, програми і плану, визначення засобів, термінів способів опрацювання інформації;
2. Добір первинної соціологічної інформації (записи дослідника, виписки з документів тощо);
3. Підготовка добраної інформації до опрацювання і безпосереднє опрацювання;
4. Заключний – аналіз опрацювання інформації, вироблення рекомендацій для замовника.

Зразок обґрунтування:

- Тема
- Обґрунтування теми соціологічного дослідження
- Мета
- Об'єкт
- Предмет
- Основні поняття
- Гіпотеза
- Класифікація соціологічного дослідження
 - А) за часом (експрес, короткострокове, середньострокове, довгострокове)
 - Б) за видами завдань (фундаментальне, прикладне, комплексне)

В) за характером поставлених цілей (розвідувальне, описове, аналітичне, пілотне, експериментальне)

Г) за замовником (госпрозрахункове, держбюджетне)

Д) за об'єктом (монографічне, порівняльне)

- Чи будете ви використовувати Вибірку (генеральну чи вибірккову сукупність) ?
- Завдання: (3-4)
- Аргументуйте, які за формою питання ви використовували при складанні анкети (відкриті, напіввідкриті, шкальні, альтернативні, питання з преамбулою, питання таблиці)?
- Які питання за предметним змістом зустрічаються у вашій анкеті (наприклад, про факти, про знання, про думки, про мотиви)?
- Який спосіб розповсюдження анкет ви будете використовувати (роздатковий, поштовий, телетайпний)?

7. Примірний перелік тем для організації соціологічного опитування

- 1.Фактори, що впливають на рейтинг професій.
- 2.Вільний час та світ захоплень студента.
- 3.Студентський гуртожиток: проблеми та перспективи.
- 4.Джерела інформації для студента.
- 5.Морально-етичні норми – пережиток минулого чи необхідна вимога існування суспільства.
- 6.Чим ви керуєтеся при виборі парфумів?
- 7.Чи є Україна демократичною країною?
- 8.Реклама у нашому житті.
- 9.Гендерна політика в Україні.
- 10.Девіантна поведінка сучасної молоді.
- 11.Життєві ідеали у формуванні особистості.
- 12.Власна тема соціологічного дослідження.

8. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт для студентів заочного відділення

Загальні вимоги

до виконання контрольної роботи з соціології

1. Номер теми обирається за останньою цифрою залікової книжки.
2. Робота виконується українською мовою.

3. Об'єм: шкільний зошит (рукописний варіант) або 10-12 аркушів комп'ютерного набору тексту (шрифт Times New Roman № 14, інтервал 1,5, вирівнювання за шириною листа; поля: зліва – 3 см, інші – 1 см).
4. Самостійно складений план, що включає вступ, 2-3 пункти основної частини, висновки, список літератури (не менше 5 джерел). У вступі необхідно відобразити актуальність теми, мету роботи, її задачі, ступінь вивченості питання в науці. Сторінки роботи нумеруються.
Оформлення списку літератури: джерела нумеруються (не менше п'яти) і розміщуються в алфавітному порядку із зазначенням усіх вихідних даних джерела. Зразок оформлення списку літератури дивись наприкінці даного навчально-методичного посібника.
5. Робота надається на кафедру соціально-гуманітарної підготовки (ауд. 28) не пізніше, як за 10 днів до початку екзаменаційної сесії і реєструється.
6. Самостійність у виконанні завдання заохочується.

Зразок підпису титульної сторінки:

Міністерство освіти і науки України
Красноармійський індустріальний інститут
державного вищого навчального закладу
«Донецький національний технічний університет»

Кафедра СГП

Контрольна робота
з дисципліни „соціологія”
на тему: «.....»
варіант № ...

Виконав студент (студентка) групи
П. І. Б.
№ залікової книжки

Перевірила: Шинкаренко І.В.,
ст. викладач кафедри СГП

**9. Тематика контрольних робіт (рефератів)
з соціології для студентів заочного відділення**

1. Соціологія як наука.
2. Функції соціології та її місце в системі наук.
3. Методичні основи соціології.
4. Структура соціологічного знання та її характеристика.
5. Соціально-історичні та науково-теоретичні передумови виникнення соціології.
6. Класична соціологія (О. Конт, Г. Спенсер)
7. Розвиток соціології в роботах Е. Дюркгейма.
8. Ідея і принципи „розуміючої соціології” (М. Вебер, Зіммель)
9. Джерела, зміст і принципи соціології марксизму.
10. Становлення та розвиток соціологічної думки в Україні.
11. Суспільство як соціальна система та об’єкт соціологічного дослідження.
12. Суспільство, типи та характерні ознаки.
13. Базові компоненти соціального життя.
14. Соціальна структура суспільства.
15. Соціальні зміни. Теорія соціального розвитку.
16. Соціальна стратифікація суспільства.
17. Теорія соціальної мобільності Пителима Сорокіна.
18. Соціальні інститути, їх функції.
19. Соціальні конфлікти: генезис, логіка і механізм їх вирішення.
20. Соціальні спільноти як джерело саморуху.
21. Особистість як суб’єкт соціальних відносин.
22. Соціалізація і типологія особистості.
23. Соціальний статус і соціальна роль.
24. Сім’я як найважливіший соціальний інститут.
25. Соціальна сутність сім’ї і шлюбу.
26. Етносоціологія і її функції у суспільстві..
27. Соціологічний аналіз політичної сфери суспільства.
28. Предмет і зміст соціології праці.

29. Економіка як соціологічний інститут.
30. Методологія і методика емпіричного соціологічного дослідження.

10. Залікові питання для студентів заочного відділення

1. Предмет і об'єкт соціології.
2. Зв'язок соціології з іншими суспільними науками.
3. Загальні функції соціології як науки.
4. Становлення і основні етапи історичного розвитку соціології.
5. Вітчизняна соціологічна думка в Україні.
6. Соціальна структура суспільства.
7. Соціальні групи. Види соціальних груп.
8. Соціальні інститути.
9. Соціальна організація і її риси. Формальні і неформальні організації.
10. Бюрократія як соціальне явище.
11. Марксистська думка про державу як соціальну організацію класово-антагоністичного суспільства.
12. Держава і громадянське суспільство.
13. Теорія соціальної стратифікації.
14. Соціальна мобільність.
15. Базисні компоненти соціального життя.
16. Людина як суспільне явище.
17. Політика – один з видів соціальних відносин.
18. Політична система суспільства.
19. Соціологія особистості.
20. Соціологія молоді.
21. Соціологія права.
22. Соціологія праці.
23. Соціальна природа управління.
24. Структура управління та форми управлінської діяльності.
25. Методи оцінки діяльності керівника.
26. Інноваційні процеси в суспільстві: етапи, стратегія, проблеми.
27. Соціологія вільного часу.
28. Етносоціологія. Етнос. Нація. Проблеми національних відносин.
29. Соціальний інститут сім'ї і шлюбу.
30. Демографічні процеси в суспільстві.
31. Соціальна екологія.
32. Культура як об'єкт соціального пізнання.
33. Релігія як об'єкт соціального пізнання.
34. Поняття, причини та суб'єкти соціальних конфліктів.

35. Динаміка соціальних конфліктів.
36. Масові дії та механізм їх розвитку; проблеми їх керованості.
37. Види соціологічних досліджень
38. Методи соціологічних досліджень.
39. Програма соціологічного дослідження.
40. Способи аналізу і інтерпретації соціологічних даних.

11. Питання для іспиту (для студентів заочного відділення)

1. Місце соціології в системі суспільних наук.
2. Соціологія як наукова галузь. Предмет і об'єкт соціології.
3. Структура соціологічного знання.
4. Функції і методи соціології.
5. Суспільство як об'єкт вивчення соціології.
6. Передумови виникнення соціології.
7. Періодизація розвитку соціології.
8. Соціологічна думка в Україні.
9. Поняття та типи суспільств.
10. Соціальний статус і соціальна роль.
11. Соціальна структура суспільства. Класова теорія К.Маркса.
12. Теорія соціальної стратифікації.
13. Теорія соціальної мобільності. П. Сорокін.
14. Особливості стратифікації сучасного українського суспільства.
15. Соціальні процеси, їх класифікація.
16. Соціологія особистості. Структура особистості.
17. Соціалізація особистості та її етапи.
18. Соціальний конфлікт та його періодизація.
19. Соціологія праці та управління.
20. Соціальна група як об'єкт соціології.
21. Соціологія праці. Критерії і мотивація праці.
22. Соціальні функції сім'ї. Сім'я як соціальна група.
23. Соціальна роль та функції культури.
24. Соціологічне дослідження, його етапи та функції.
25. Програма соціологічного дослідження.

12. Питання для модульного контролю (для студентів денного відділення)

Модуль 1.

1. Передумови виникнення соціології.
2. Основні етапи становлення і розвитку соціології як науки.
3. Сутність концепції О.Конта.
4. Внесок М.Вебера, Г.Зіммеля, Е.Дюркгейма в розвиток соціології.
5. Розвиток соціологічної думки в Україні.
6. Взаємовідносини соціології з іншими науками.
7. Сутність і зміст соціології як сфери наукового знання.
8. Наукові принципи соціології.
9. Об'єкт та предмет соціології.
10. Основні категорії соціології.
11. Функції соціології.
12. Характеристика соціологічних теорій середнього рівня.
13. Сутність і зміст соціологічних законів.
14. Поняття і специфіка соціологічних категорій.
15. Сутність соціальної структури суспільства.
16. Соціальний статус і соціальна роль.
17. Характеристика основних концепцій соціальної структури суспільства.
18. Поняття про суспільство.
19. В чому різняться поняття „суспільство”, „поняття”, „країна”?
20. Типи суспільства.
21. Характеристика суспільства як соціальної системи.
22. Сутність структури соціальної системи.
23. Зміст основних елементів соціальної системи.
24. Характеристика теорії соціальної стратифікації.
25. Соціальна структура українського суспільства.

Модуль 2.

1. Поняття соціального процесу.
2. Види соціальних процесів.
3. Поняття соціальної мобільності і її значення.
4. Характеристика міграції як виду соціальної мобільності і її наслідки.
5. Сутність понять „людина”, „індивід”, „індивідуальність”, „особистість.” Спільне і різне між ними.
6. Предмет і об'єкт соціології особистості.
7. Визначення соціологічної структури особистості.
8. Поняття етносу і його ознаки.
9. Характеристика етнічних процесів. Асиміляція і дисиміляція.
10. Соціально-етнічні особливості історичного розвитку України.
11. Етнічна структура сучасного українського суспільства. Міжнаціональні відносини і способи їх вирішення.

12. Поняття соціального інституту.
13. Соціальні норми і їх функції.
14. Поняття соціалізації і його сутність.
15. Характеристика основних етапів і стадій процесу соціалізації.
16. Сутність соціології праці, її об'єкт, предмет і категорії.
17. Основні категорії соціології праці.
18. Генеза та еволюція соціології управління.
19. Характеристика управлінських відносин як виду соціальних відносин.
20. Складові соціального управління як системи.
21. Сутність соціального конфлікту.
22. Етапи і стадії соціального конфлікту.
23. Сутність і типологія соціологічного дослідження.
24. Види соціологічних досліджень.
25. Основні методи збирання соціологічної інформації.

13. Критерії оцінювання робіт студентів при складанні іспиту з соціології

Оцінка	Критерії знань
«відмінно» А, В	Студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою з дисципліни, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу
«добре» В, С, D	Студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу. Вміє виконувати завдання, часто викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій
«задовільно» D, E	Студент засвоїв навчальний матеріал не в повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, допускає грубі помилки при розв'язуванні практичних завдань
«незадовільно» FX	Студент не засвоїв навчального матеріалу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє навести приклади з життя

14. Глосарій

Вибірка – сукупність елементів об'єкта соціологічного дослідження, що підлягає безпосередньому вивченню.

Гіпотеза – науково обґрунтоване припущення, яке висувається для можливого пояснення певних соціальних фактів, явищ і процесів, котре треба підтвердити або спростувати.

Громадська думка – спосіб формування і впливу масової свідомості, що виражає ставлення людей до суспільно-значимих подій, фактів, до діяльності окремих спільнот, груп.

Етапи розвитку соціологічних знань – протосоціологічний (з найдавніших часів до XVIII ст.), академічний (класичний – XIX ст. – перша чверть XX ст.), сучасний (XX ст. - сьогодення).

Індивід – окрема конкретна людина, представник людського роду.

Індивідуальність – сукупність біологічних та соціальних рис, що відрізняють одну людину від іншої.

Конфлікт соціальний – природне явище суспільного життя, на яке не можна закривати очі, або заперечувати його наявність.

Конформізм – схильність людини підкорюватися загальноприйнятій думці та поглядам.

Людина – поняття загальне родове.

Маргінал – людина, яка з різних причин випала зі звичного соціального середовища і не здатна примкнути до нових соціальних спільнот (іноді з причин культурної невідповідності), людина, що відчуває сильну психологічну напругу і переживає кризу самосвідомості.

Маргіналізація – втрата особистої належності особи до певної соціальної групи з її нормами і цінностями без входження до іншої групи, перехідний, структурно-невизначений соціальний стан суб'єкта.

Об'єкт соціології – суспільство; об'єктивна соціальна реальність; соціальні зв'язки; соціальні відносини і спосіб їх організації.

Об'єкт соціологічного дослідження – галузь соціальної дійсності (соціальні групи, інститути, процеси, відношення); соціальні протиріччя, які породжують проблемну ситуацію, на яку націлене наукове пізнання.

Особистість – система соціально значущих рис, що характеризують людину як продукт суспільного розвитку та включення її в систему соціальних зв'язків.

Предмет соціології – діяльність особи, соціальних спільнот та різноманітних верств людей у суспільному житті – реальна суспільна свідомість.

Предмет соціологічного дослідження – найбільш суттєві сторони об'єкта дослідження, які характеризують протиріччя, що в ньому виникли, пізнання яких необхідне для розв'язання проблеми ситуації.

Програма – основний документ соціологічного дослідження.

Сім'я - історично змінювана мала соціальна група, заснована на родинних зв'язках та відносинах між подружжям, яка забезпечує розвиток соціальних та індивідуальних якостей особистості і здійснює певну економічну діяльність.

Соціалізація – процес засвоєння людиною певної системи знань, норм, цінностей, притаманний повноправним членам суспільства.

Соціальна адаптація – пристосування людей до певних умов життєдіяльності.

Соціальна діяльність – спосіб здійснення і розвитку соціологічної дійсності, прояву соціальної активності.

Соціальна взаємодія – форма соціальної комунікації, в якій юди діють, відчують вплив один на одного, на основі чого виникає сутність солідарності чи незгоди між ними.

Соціальна мобільність – процес переміщення індивідів між ієрархічними або іншими елементами структури суспільства.

Соціальна стратифікація – сукупність розміщених у вертикальному порядку соціальних прошарків («страт») за основними критеріями нерівності.

Соціальне пристосування – прийняття індивідом чи групою культурних норм і цінностей нового середовища.

Соціальне суперництво – соціальний процес, який полягає у зіткненні протилежних інтересів індивідів або прагнення до задоволення власних інтересів.

Соціальний інститут – стійка форма організації і регулювання спільної діяльності людей – безособова система ролей і статусів.

Соціальний конфлікт – це зіткнення протилежних інтересів, цілей, позицій і думок, поглядів у системі суспільних відносин людей, соціальних груп, соціальних інститутів, суспільства в цілому.

Соціальний статус – позиція індивіда з певними правами і обов'язками, що має соціальну значущість у даній суспільній системі.

Соціологічне дослідження – це складний комплекс логічно послідовних методологічних, методичних і організаційно-технічних процедур з метою отримання точних об'єктивних даних про соціальне явище, що вивчається.

Соціологія – (societas - суспільство, logos - знання, вчення) – наука про становлення, розвиток та функціонування суспільства, соціальних спільнот, соціальних відносин, процеси, механізми і принципи їх взаємодії.

Соціологія особистості – галузь соціології, яка вивчає особистість як соціальну систему, як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин.

Співробітництво – соціальний процес, який полягає в узгодженні діяльності індивідів, груп у досягненні загальної мети, незалежно від її характеру.

Супільство – стабільна, само врегульована, само відтворювана системна організація соціальних зв'язків і соціальних відносин, спрямована на задоволення потреб людей.

15. Список рекомендованої літератури

1. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. –К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.
2. Беззубко Л.В. та ін. Управління трудовими конфліктами. Навч. посібник / Л. В.Беззубко, А.Г.Зюнькін, А.В. Калина. – К.: МАУП, 2004. – 256 с.
3. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 1999. – 340 с.
4. Добреньков В.М., Кравченко А.М. Социология: Учебн. – М.: Инфра. – 2007. – 624 с.
5. Додонов Р.О., Додонова В.І. Соціологія: Навчальний посібник для курсантів і студентів вищих закладів МВС України. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС при ДонНУ, 2005. – 224 с.
6. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до поч. ХХ ст.) – К.: Либідь, 1993. – 336 с.
7. Курбатов В.И. Современная западная социология. – Ростов – на – Дону: Феникс, 2001. – 416 с.
8. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 464 с.
9. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник. – К.: Каравела, 2006. – 312 с.
10. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс. 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 408 с.
11. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія економіки. – К.: Каравела, 2005. – 288 с.
12. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальної і галузевих теорій: Підручник. – К.: Каравела, 2008. – 544 с.
13. Маркович Д.Ж. Общая социология: Учебник. Изд. 3-е переработ. и дополнен. / Пер. с сербского. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1998. – 432 с.
14. Некрасов А.И. Социология. – Х.: «Одиссей», 2004. - 304 с.
15. Нестуля О.О. Соціологія: практикум. Модульний варіант: навч. посіб. (для студ. виш. навч. закл.) / О.О.Нестуля, С.І. Нестуля, С.Ж. Везезомська – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.
16. Нозль Э. Массовые опросы. Введение в методику домоскопии – М.: Аважстра, 1993. – 272 с.
17. Паниотто В., Рукавишников В., Чурилов Н. Опросы населения. – М.: Финансы и статистика, 1984. – 208 с.
18. Парсонс Т. О структуре социального действия. – М.: Академический проект, 2000. – 800 с.

19. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посіб. / За ред. В.Є. Пилипенка – К.: Каравела, 2003. – 304 с.
20. Плотинский Ю.М. Модели социальных процессов: Учебное пособие для вузов. Издание 2-е, переработанное и дополненное – М.: Логос, 2001. – 296 с.
21. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 592 с.
22. Регнет Э. Конфликты в организациях: формы, функции и способы их преодоления: пер. с нем. / Э.Регнет – Харьков, Гуманитарный центр, 2005. – 396 с.
23. Смелзер Н. Социология: Пер. с англ. – М.: Феникс, 1998. – 688 с.
24. Социологический энциклопедический словарь. Редактор-координатор – академик РАН Г.В. Осипов. – М.: Издательство НОРМА, 2000. – 488 с.
25. Соціологія: Підручник / За ред. В.Г. Городяненка. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 544 с.
26. Соціологія: Підручник / Н.П.Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін.; за ред. Н.П.Осипової. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.
27. Социология: наука об обществе: Учеб. Пособ. / Под ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – Х.: Рубикон, 1996. – 688 с.
28. Сурмин П., Туленков Н.. Методология и методы социологических исследований. – К.: МАУП, 2000. – 304 с.
29. Хьелл Л., Зиглер Д. Теория личности. – СПб.: Питер-Пресс, 1997. – 608 с.
30. Щепанський Я. Елементарні поняття соціології. Пер. с польск. – М.: Прогресс, 1969. – 278 с.
31. Яковлев А.М. Социальная структура общества. - М.: Издательство «Экзамен», 2003. – 389 с.
32. Якуба Е.А. Соціологія: Навч. посіб. для студентів. – Х.: Константа, 1996. – 192 с.

Шинкаренко Ірина Валентинівна
Соціологія
навчально-методичний посібник

Підписано до друку 23.06.2010. Формат 60×84 1/16. Ум. друк. арк. 3,4.
Друк лазерний. Замовлення № 12/10. Тираж 100 прим.

Надруковано в Видавничому центрі КП ДВНЗ „ДонНТУ”